

жінці у майбутньому. Життя молоді невід'ємно пов'язане із ЗМІ. Які дуже часто гендерні стереотипи – це заважає вдалому розвитку індивіда, ускладнюють самовизначення молоді в житті, а також закріплюють традиційні уявлення про призначення статей, унеможливають гендерну соціалізацію молоді.

Список використаних джерел

1. Берн Ш. Гендерная психология. (Секреты психологии) Санкт-Петербург: прайм-ЕВРОЗНАК, 2001. – 320 с. URL: <https://psymania.info/gend/bern/sekreti.php>
2. Ильин Е.П. Дифференциальная психофизиология мужчины и женщины. Санкт-Петербург.: Питер, 2003. – 544 с. URL:<https://bookap.info/genpsy/ilyin/>
3. Козлов В.В. Гендерная психология: Учебник для вузов / Владимир Васильевич Козлов, Наталья Александрова Шухова . – Речь. 2010. – 270 с. URL:<http://lib.univd.edu.ua/?controller=service&action=downloadRep&id=120756>
4. Горноста́й П. П. Гендерна соціалізація та становлення гендерної ідентичності. Основи теорії гендеру : навч. посіб. – Київ: К.І.С., 2004. – С. 132 – 157. URL: <http://gorn.kiev.ua/publ31.htm>
5. Цокур О., Іванова І. Гендерна соціалізація особистості URL: <https://ru.osvita.ua/school/method/upbring/1660/>

Науковий керівник: к. п. н., викладач Гордєєва Т. Є.

Пащковська У. Г.

Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького

СОЦІАЛЬНА ПРОФІЛАКТИКА ГЕНДЕРНИХ СТЕРЕОТИПІВ СЕРЕД МОЛОДІ

Постановка проблеми. В культурі кожного народу є визначені уявлення про те яка повинна бути поведінка та які обов'язки притаманні для чоловіків та жінок. Такі уявлення про жінок та чоловіків називають гендерні стереотипи. Гендерні стереотипи є доволі стійкими до змін до яких входять особистісні риси, фізичні характеристики, соціальні та біологічні ролі. Дуже часто вони можуть бути неточними, далекі від реальності та відрізнятися від реальних якостей індивіда. Оскільки, кожна людина з народження отримує відповідний статус, який залежить від статі, то на неї накладаються відповідні очікування щодо поведінки, так звані гендерні ролі[2]. Ці очікування можуть бути не здійсненим для якогось індивіда тому це ризик жити з прагненням відповідати цим «традиційним» ролям чоловіка чи жінки. В наш час коли сучасні жінки та чоловіки не хочуть мовчати про дискомфорт який їм приносить гендерна стереотипізація і починають перечити будь яким формам його прояву наше суспільство закриває на це очі і продовжує диктувати які ми «повинні» бути.

Гендерні ролі та стереотипи переходять від покоління до покоління й до того ж вони не часто підлягають аналізу на перевірку шкоди та психологічному зиску, який вони можуть завдавати молоді. Проблеми, які спричинені гендерними відмінностями, в першу чергу виникають через гендерні стереотипи, а вже потім через гендерну різницю певної особистості. Гендерні стереотипи, які виникали в суспільстві протягом десятків років впливають на чоловіків та жінок, внаслідок чого виникають конфлікти, проблеми в спілкуванні та суперечності[2].

Тому в даний період коли соціальна робота розвивається та розширює свою сферу і має компетентних спеціалістів з різних напрямлень в суспільстві виникає потреба у наданні молоді профілактичних форм роботи задля мінімізації конфліктності в суспільстві та покращення якості життя сучасної молоді.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. За визначенням української дослідниці М. Пірен, гендерні стереотипи – це «сприйняття, оцінка людиною статі та поширення на неї характеристик статевої групи шляхом застосування загальних характеристик і щодо чоловіків, і щодо жінок, без достатнього врахування можливих відмінностей між ними» [3].

Дефініцію поняття «стереотип», згодом «соціальний стереотип» (соціокультурний, ідеологічний, етнічний, гендерний) у систему суспільних наук впровадив науковець У. Ліппман, який вважав, що «найбільш тонкі та найбільш поширені механізми впливу, це ті, що

створюють і підтримують репертуар стереотипів. Нам розповідають про світ до того, як ми його бачимо. Ми здобуємо уявлення про більшість речей до того, як безпосередньо знайомимося з ними. І якщо здобута нами освіта не допомагає нам чітко усвідомити наявність цих упереджень, то саме вони керують процесом сприйняття»[1, с. 49]. Я погоджуюсь із думкою науковця і вважаю, що гендерні стереотипи – це уявлення, бачення того, яку роль у суспільстві відіграють чоловіки та жінки, це механізм впливу, який відображається на нашій свідомості, ще до того, як ми з ним безпосередньо зіштовхнемось.

У сучасному світі все частіше і гостріше стоїть питання руйнування гендерних стереотипів оскільки вони з самого дитинства не дозволяють молоді в повній мірі розвиватися і реалізовуватися як особистості через наявність стереотипів з якими вони не погоджуються.

Висновок: На сьогоднішній день стає популярною через свою ефективність форма профілактики та в загалом провідна та сучасна форма роботи з молоддю це тренінгові заняття. Завдяки тренінгу, який несе під собою інформативну частину та має практичну сторону засвоєння наданої інформації завдяки якій, молодь має змогу переоцінити свою необхідність використання гендерних стереотипів у своєму житті. Тренінгове заняття може проводитися від 10 до 16 людей, це забезпечує активну взаємодію всіх учасників тренінгу і більшу користь індивід може винести з нього завдяки зможі ставити запитання до тренера.

Як, ще один варіант профілактичної роботи можна запропонувати гру «Фото-фішка». Завдяки невеликій кількості людей, які приймають участь в грі, а точніше від 2 до 12 осіб, кожен гравець має змогу висловитись. Вона дасть змогу молоді висловити свої почуття при використанні до них гендерних стереотипів, коли вони використовують ці стереотипи, дізнатися що таке гендерні стереотипи. Вона акцентована на підняття питань шляхом розгляду тематичних фото, їх аналізу та обговоренню.

Список використаних джерел

1. Дзюба Н. В. Гендерні електоральні стереотипи: сутність, функції, різновиди. Соціальні технології: актуальні проблеми теорії та практики. 2017. Вип. 74. С. 47-59. URL:http://nbuv.gov.ua/UJRN/stapttp_2017_74_7.
2. Оксамитна С. М. Гендерні ролі та стереотипи. Основи теорії гендеру : навч. посіб. Київ : К.І.С., 2004. С. 156-180. URL:http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/4808/Oksamytna_Henderni_rol_i.pdf?sequence=1&isAllowed=y
3. Пірен М.І., Грицяк Н.В., Василевська Т.Е., Іваницька О. М. Гендерні аспекти державної служби. Українська академія держ. Управління при Президентові України; центр досліджень адміністративної реформи; Центр – студія гендерної освіти 2002. С.335

Науковий керівник: к. п. н., викладач Гордєєва Т. Є.

Розсоха А. В.

Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького

ПРОБЛЕМИ ЛЮДЕЙ ПОХИЛОГО ВІКУ

Актуальність теми дослідження. Обов'язковою умовою становлення громадянського суспільства вважається забезпечення гідного рівня життя для всіх верств населення. Дані демографічного моніторингу говорять про збільшення кількості осіб похилого віку в спільній структурі населення нашої країни. Сьогодні кожен 5-ий мешканець України досяг 60-річного віку. Унаслідок погіршення самопочуття, зниження рівня матеріального становища, самотності та інших соціальних проблем люди похилого віку потребують підтримки з боку держави. В умовах інформаційного суспільства люди похилого віку відчують себе незатребуваними, непотрібними, відчуженими від суспільства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Особливості соціальної роботи з людьми похилого віку дослідили у своїх працях: Є. Холостова, Т. Семигіна, М. Лукашевич та ін. Н. Клименюк проаналізувала ставлення до людей похилого віку в різних культурних традиціях. Життєдіяльність людей похилого віку в Україні вивчали Т. Голубенко і